

Sončeljek

Posamezna številka 30 par.

Neodvisno glasilo
javnega mnenja
Izhaja vsak ponedeljek

Izdaja in urejuje: Milán Plut.

Uredništvo in upravništvo: Cesta na Rožnik št. 5, tel. 543.

10. št.

V Ljubljani, dne 13. junija 1921.

Leto I.

Najnovejša poročila.

Kraljevo zdravstveno stanje — resno.

Regent Aleksander na poti skozi Ljubljano. —

Vsa kraljeva rodbina zbrana v Beogradu.

Beograd, 12. junija. Zdravstveno stanje kralja Petra je tekom večerajšnjega in današnjega dne ostalo neizpremenjeno. Puls 37½, dihanje neredno. Obstojta nevarnost, da se njegovo stanje poslabša.

Ljubljana, 12. junija. Danes se je pripeljal v Ljubljano prestolonaslednik regent Aleksander, na povratku iz Anglije v Beograd. Na ljubljanskem kolodvoru je pozdravil regenta predsednik deželne vlade g. dr. Baltić, ki ga je regent povabil, da se ž njim pelje.

Ni nam znano, do kod je deželni predsednik spremljal regenta.

Beograd, 12. junija. Danes popoldne se je vrnil s posebnim vlakom prestolonaslednik v Beograd. V njegovem spremstvu so se nahajali princesa Jelena in princa Arzen in Pavel. Na kolodvoru so sprejeli regenta prestolonaslednika v zastopstvu vlade ministrski predsednik Pašić in ministri Kukec, Pribičević in Križman. Prestolonaslednik in princesa Jelena sta se takoj podala k bolnemu kralju Petru.

PROTI POPUŠČANJU GLEDE BAROŠA.

Beograd, 12. junija. Demokratski klub je imel danes sejo, na kateri je bilo na dnevnem redu vprašanje glede pogajanj z Italijo. V imenu demokratskega kluba se bodo udeležili seje, ki se ima vršiti jutri pri ministrskem predsedniku Pašiću, sledeči poslanci: dr. Zerjav, dr. Krstelj in Davidović. Demokratski klub stoji na stališču, da v vprašanju luke Baroš ni mogoče popuščati.

VOJNA ODŠKODNINA NAŠI DRŽAVI

Beograd, 12. junija. Naša finančna delegacija, ki je odšla pretekli teden v Pariz in sicer finančni minister Kumanudi, dr. Janković in Guta Protić, je imela v petek daljšo konferenco s francoskim ministrskim predsednikom Briandom. Naša delegacija mu je razložila, da se nahaja naša država v velikih finančnih stiskah in da nujno rabimo delež vojne odškodnine, ki nam gre po versajski pogodbi. Dobila je zagotovilo, da bo v najkrajšem času prvi obrok vojne odškodnine učinkovito izplačan.

USTAVA BO HITRO POD STREHO!

Beograd, 12. junija. Jutri se bo nadaljevala debata o VII. poglavju ustave. Zemljoradniški klub je na svoji današnji seji sklenil, da se bo sej zopet udeleževal. V političnih krogih se računa, da bo nadaljni potek debate o ustavi jako miren in da bo ustava sprejeta do 25. t. m. V slučaju, da bi se zdravstveno stanje kralja Petra poslabšalo, se računa, da bo ustava v drugem čitanju že tekom tega tedna dovršena.

EVOLUCIJA BOLJŠEVIZMA.

Kopenhagen, 12. junija. Člani finske komisije, ki se je pogajala s sov-

jetsko vlado glede izmenjave ruskih in francoskih zaplenjenih ladij, so na povratku v Helsinforu izjavili, da pripravljajo Ljenu naredbo, po kateri se na Ruskem zopet uvede lastninska pravica. Zlasti malim podjetnikom se bodo takoj vrnila vsa posestva, na katerih država ni interesirana. Pričakuje se, da pride v kratkem do odločnega boja med Leninom in Trockim, ki je še vedno navdušen zagovornik komunističnih načel.

Razno.

Beograd, 12. junija. Minister saobračaja je izdal naredbo, po kateri dobijo državni uslužbenci kakor tudi oficirji, vojaki in invalidi 75% popust na vseh državnih železnicah pri gotovih vožnjah. Na primer učitelji dobijo ta popust, ako napravijo kake znanstvene ekskurzije in ako gre za proučevanje novih krajev naše države.

Beograd, 12. junija. Namestnik finančnega ministra dr. Križman je podpisal odredbo, s katero se določijo plače profesorjev državne obrtne šole v Ljubljani v dinarjih. Dinarske plače se bodo profesorjem izplačale tudi za nazaj od 1. januarja 1921 dalje.

Beograd, 12. junija. Namestnik finančnega ministrstva dr. Križman je odredil, da se nima plačati pri uvozu knjig iz Nemčije 50% doklade. Ravnotako ni treba plačati te doklade pri onem blagu, ki je odšlo na pot, ali je bilo izročeno špediterju, pred datumom, ko je izšla naredba o 50% dokladi v «Službenih Novinah.»

Beograd, 12. junija. Namestnik finančnega ministra dr. Križman je odredil, da se imajo oni 1000kronski bankovci, ki niso bili ob zamenjavi radi tega priznani, ker so imeli potvorjene kolke, zamenjati s kronskodinarskimi novčanicami.

Borci „za splošno narodno zahtevo“.

«Novi Čas» pravi, da je zahteva po avtonomiji že od nekdanje splošne zahteva naroda, ki so ji pa ostali zvesti samo klerikalci.

Res je, v času taborov je zadonel po Sloveniji klic po združenju Sloveniji in navdušenje je bilo velikansko. Kako se je pa potem ta stvar razvijala?

Prišli so na površje klerikalci, ki so nas na Dunaju zastopali skoraj izključno vse do prevrata in z njihovim prihodom na površje je utihnil tudi klic po zedinjenju Sloveniji, ker ta klic ni bil prijeten merodajnim krogom na Dunaju, klerikalci so se pa vedno ozirali samo na mnenje merodajnih krogov, ker z njihovo pomoč-

jo so nad Slovenci neomejeno gospodarili.

Le poglejmo malo nazaj, saj to še ni tako daleč za nami. Kdaj so klerikalci v dunajskem parlamentu zahtevali avtonomno Slovenijo, kdaj so zaradi neizpolnitve te naše narodne zahteve oponirali vladi, ji odrekli proračun, vojne in druge kredite?

Nikdar tega nismo slišali. Klic po avtonomni Sloveniji je zamrl, ker resnično narodno čuteči Slovenci so videli svoj ideal v Jugoslaviji, v popolni ločitvi od Avstrije, naši oficijelni zastopniki na Dunaju so pa lizali pete raznim «merodajnim» osebnostim in se niso upali ni-

ti besedice črhiti o združenju Sloveniji, ker so dobro vedeli, da so merodajni dunajski krogi smatrali ustvarjanje narodno-zaokroženih dežel za — slabiten Avstrije in Avstrije klerikalci vendar niso mogli slabiti!

Danes se zopet sliši klic po avtonomiji, ker so se razmere spremenile. Oni, ki so bili vedno resnično narodni, so našli v Jugoslaviji ustvarjen svoj ideal, nekdanji hlapeč Habsburžanov se pa v novih razmerah ne morejo udomačiti in privlekli so iz kakega muzeja staro splošno zahtevo naroda, avtonomijo, ki je niso marali v Avstriji, kjer so živeli v eni državi različni narodi in bi bilo pravično, ko bi se razdelila država na narodno-zaokrožene dežele, pač pa so zelo vneti za njo sedaj, ko živimo v svoji lastni narodni državi, kjer imamo lastnih šol kolikor jih hočemo imeti, kjer se po vseh uradih uraduje v našem narodnem jeziku in kjer ni nobene nevarnosti potujčevanja.

Ze to bi moralo odpreti oči najbolj zaslepljenemu avtonomistu, ako resnično narodno čuti. Vprašati bi se moral, kje so bili klerikalci s svojim avtonomističnim programom v avstrijskih časih, ko bi imeli Slovenci od avtonomije res ne-

kaj koristi. Odgovor na to vprašanje bi bil lahak: avtonomizem bi Avstrijo oslabil, česar klerikalci nikakor niso hoteli, pač pa bi radi oslabil — našo lastno narodno državo.

Taka je v pravi luči ta stara in splošna zahteva našega naroda po avtonomiji. Takrat, ko bi on imel koristi od nje, so klerikalci previdno molčali in se za njo niso brigali, privlekli so pa to avtonomijo na dan sedaj, ko je — ne rabimo več, ker smo dosegli popolno svobodo in neodvisnost, s pomočjo ideje narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ideje, ki je klerikalcem bila vedno tuja.

Med našimi avtonomisti in hrvatskimi separatisti ni nobene bistvene razlike. Eni in drugi so nasprotniki ideje narodnega edinstva, eni in drugi hočejo oslabeti državo, ker eni in drugi so bili vedno nasprotniki jugoslovanske misli. Zato je res čudno, da je zašla v to družbo tudi narodno-socialna stranka, ki je do sedaj nismo smatrali za nasprotnico narodnega edinstva. To je menda samo iz kljubovalnosti: ker so demokratski pristaši ideje narodnega edinstva, moramo biti mi proti njemu. Tako se pa politika ne vodi.

Pesek — ljubljanski župan.

G. Pesek je dosegel svoj cilj: postal je s pomočjo črne in rdeče internacionale ljubljanski župan. Narodno - socialno stranko se je do sedaj splošno smatralo za najradikalnejšo v narodnem oziru. Danes se jo za tako ne more več smatrati, ker se je združila z ono stranko, ki je nekdanj držala na površju dr. Šusteršiča in služila brezpogojno Habsburžanom, v Jugoslaviji se pa združuje samo z onimi elementi, ki tudi nikdar niso bili Jugoslovani in v njihovi družbi hočejo napraviti iz Jugoslavije zvezo malih državic po avstrijskem vzorcu.

To ni nobeno podtikanje, to so dejstva. Po klerikalnem ustavnem načrtu bi bila Jugoslavija ravnotako urejena, kot avstrijska republika, osrednja vlada v Beogradu bi bila nasproti deželnim vladam ravnotako brez vsake moči, kakor je dunajska vlada brez vsake moči nasproti deželnim vladam v Gradcu, Celovcu, Lincu, Solnogradu itd.

Narodni socialisti so ta klerikalni ustavni načrt prevzeli za svojega in s tem so stopili odkrito v vrste destruktivnih elementov, oni so se združili z nekdanjimi zvestimi hlapeč Habsburžanov in da še očitnejše demonstrirajo svoje destruktivne namene, so se združili tudi — s komunisti.

In prav je tako. Oni naivneži, ki so poglagali vse svoje nade v to stranko, sedaj vsaj vidijo, da so pripomogli s temu, da pridejo v Ljubljani s pomočjo narodnih socialistov do odločilne besede oni klerikalci, ki so bili vedno strupeni sovražniki našega središča. Narodni socialisti bodo morali vedno paktirati s klerikalci in komunisti, torej s protinarodnimi in protidržavnimi elementi, ker brez pomoči teh so neznatna manjšina in Pesek bo v svoji slavohlepnosti vedno odnehal, samo da ostane na površju.

Govorilo se je nekaj, da vlada ne bo potrdila takega konstituiranja ljubljanske občinskega sveta. Mi v to ne verujemo, ker za tak ukrep ni nobenega pravega povoda. Volitve so se vršile popolnoma pravilno in posamezne stranke se lahko koalirajo po svojih nagnjenjih in četudi, je večinska koalicija po svojih bistvenih sestavi destruktivna, protinarodna in protidržavna, naj se ji izroči uprava ljubljanske občine, dokler bo ta destruktivna večina vršila upravo v okvirju veljavnih zakonov.

Demokrati so pa lahko mirni in brez skrbi. Oni so desetletja upravljali ljubljansko občino in kakorkoli se jim — morda tudi opravičeno — lahko marsikaj očita, eno je vendar gotovo: njihova uprava je bila vedno poštena, v ljubljanski občinski upravi pod njihovim vodstvom nikdar ni bilo one korupcije, ki je tako značilna za upravo v korporacijah, v katerih so odločevali klerikalci in njih zavestniki (nekdanji deželni odbor, stvarna demobilizacija, Zavarovalnica, Oblačilnica, Nakupovalna zadruga itd.). Taka stranka stopa lahko v opozicijo, posebno, ker je še vedno najmočnejša v občinskem svetu, ki je nobena druga stranka niti od daleč ne dosega niti po številu, še manj pa po sposobnosti svojih ljudi, ki so bili zelo glasni v kritiki in je naravnost potrebno, da dobijo priliko tudi — delati in uresničiti svoje velikopotezne načrte.

Ljubljana je že veliko prestala in prenesla bo tudi to degradacijo, da ji bo nekaj časa županoval — Anton Pesek.

Prodane ideje.

Po ljubljanski županski volitvi je glasilo novega župana napisalo: «Proti okosteneli manjšini reakcionarnega meščanstva je zmagala socialistična večina, zmagala je kandidatura narodnih socialistov.»

Ideja je zmagala nad brezsilnostjo, poštenost nad nepoštenostjo in socializem nad kapitalizmom.

Lepo se bere te besede. Žal je pa treba reči, da še ni bila kmalu napisana večja hinavščina. Pustimo čisto ob strani osebo novega župana. Vprašajmo se samo: Ali je res zmagala kandidatura narodnih «socialistov»? Ne, narodni socialisti so strančica, ki kuje nekaj političnih obrestih iz razcepljenosti slovenskega naprednega meščanstva. Pristaši te stranke so sami bivši pristaši JDS, njeno levo krilo, ki se je odcepilo od nje izprva v protest proti preveč konservativnemu vodstvu. Pozneje jih je držala v isti smeri sovražstvo gg. Peska in tovarišev, ki so dobro čutili, da se njih osebe ne morejo uveljaviti drugače, kakor če obrnejo vso agitacijo proti mlajšemu krilu JDS. Tu so se nazadnje našli s Prepeluhom, Kocmurjem, Vencajem in klerikalci, ki so imeli z imenovano trojico že najboljše zveze. Saj ve-

mo, s kom občujejo ti gospodje, in tudi sestanki po občinskih volitvah niso ostali prikriti.

Komunisti, socialni demokrati, meščanski klerikalci (ki so najhujši reakcionarji v narodnem, socialnem in kulturnem oziru) in NSS so se združili, dogovorili so se izrecno in formalno in napravili politično skupnost, ki pomeni več kot epizodo. Ona pomeni, da je vsa resnična napredna misel v Sloveniji v nevarnosti, da vsled demagogije raznih političnih pustolovcev utrpí veliko škodo, ki jo bo plačalo vse slovensko ljudstvo in zlasti mestno prebivalstvo, tako, kakor je vse ljudstvo do danes moralo plačevati politične in gospodarske posledice Šusteršiča.

Ideja je zmagala, pravijo. Čigava ideja? Ali ideja Peskova? Ali Kocmurjeva? Ali Prepeluhova? Ali Vencajzova? Ali Gosarjeva in Šusteršičeva? Da, združene ideje teh brezidejcev so zmagale, zmagala je reakcija.

Ne tolažimo se, da tako pisano sestavljena kopica ne bo mogla dolgo voditi mestne uprave. Vsem štirim ni ne za programe, ne za mesto, ne za ljudstvo, ampak vsem štirim je za osebni vpliv njihov voditeljev, za mestne blagajne, za koropecje. Vse štiri stranke so hotele priti na svoj račun. Zato hite vse štiri zatrtje, da ni dogovora, da niso krije, da je prišlo do tega, itd., ker je vse

Kdor zaničuje se sam . . .

Zgodilo se je nekaj, kar je značilno za naše razmere.

Pred ljubljansko poroto je bil zaslišan kot oškodovanec pri večji tatvini trgovec s čevlji, Franz Szantner, in pri tej priliki se je javno konstatiralo, da ta človek, ki si že skoraj pol stoletja polni v Ljubljani žepe s slovenskim denarjem — še vedno ne zna našega jezika in so ga morali zaslišati v nemškem jeziku. Dnevno časopisje je to dejstvo z začudenjem konstatiralo, češ, to je pa brezprimerno omalovaževanje našega naroda, da se Nemec, ki se je pritepel iz kdo ve katerega nemškega «Gau-a» pred približno petdesetimi leti, ni smatral za potrebno naučiti se v tolikem času našega jezika, četudi si je med nami napravil lepo premoženje.

Nam se pa to ne zdi čisto nič čudno in mi pri tem ne mislimo toliko na nemško predrznost, kolikor na — slovensko — neumnost. Nemec je po svoji naravi ošaben in tak ostane tudi v tuji sredini vse dotlej, dokler ta sredina njegovo ošabnost mirno trpi in prenaša. Slovenec je pa vedno bil in je po veliki večini še vedno hlapčev in suženj, ki je navajen upogibati tilnik pred vsakim Nemcem.

Franz Szantner je bil vedno znan kot zagrizen Nemec in strupen sovražnik našega naroda. On tega nikdar in nikjer niti skrival ni, ker je dobro poznal hlapčevsko, suženjsko slovensko naravo — in ni se motil: Slovenci so navzlic njegove-

štiri stranke sram. Da to sramoto prikrijejo, kličejo na korajžo.

Klerikalcem in komunistom se ne čudimo. Čudimo se socialnim demokratom, da trpe v svoji stranki izdajalce napredne politike in prave demokracije. Glede narodnih socialistov pa rečemo samo to: Prišel bo čas, ko bodo pristaši te stranke spoznali, kako krvavo se vodstvo te stranke norčuje iz njih! Pravijo, da so proti nemčurkim socialnim demokratom, — pa se pri prvi priliki z njimi zvežejo. Pravijo, da so proti klerikalcem, — pri prvi priliki se zvežejo z njim. Da so za državo, — pa se zvežejo s komunisti. Da so proti reakciji, — pa podpirajo vse, kar je bilo do danes nositelj reakcije. In vse to zakaj? Ker so prodani! Narodno-socialne stranke danes ni. Idealisti, ki so pričakovali, da najdejo v njej moralni in politični prepoved v jugoslovanstvu in demokraciji, v socializmu, enakosti, bratstvu in svobodi, ti idealisti so danes prodani. Kupil jih je novi ljubljanski župan za oni poldrug milijon kron, ki si ga je vzel za svoj list iz «Jugoslovankega kreditnega zavoda» in tega župana so kupili klerikalci z dvomilijonsko podporo «Slovenske banke» in pa s političnim računom, ki ga prezentirajo in ki ga plačuje NSS s svojo poštenostjo in svojo eksistenco.

mu prononsiranemu germanstvu drli v njegovo trgovino in drago plačevali njegove čevlje ter polnili njegove žepe, kakor bi v Ljubljani ne bilo slovenskih trgovin s čevlji in prvovrstnih slovenskih čevljarjev.

In to so delali — oziroma še delajo — takozvani boljši naši ljudje, ki bi se čutili silno užaljene, ako bi jim človek očital narodno nezavednost v prejšnjih časih, sedaj pa, seveda še tem bolj. Taki-le «nobel» ljudje so kupovali čevlje pri zagrizenem Nemcu zato, ker ima ta Nemec lep lokal v Selenburgovi ulici in zato, da so se potem lahko bahali, da so kupili čevlje pri Szantnerju, zavedajoč se dobro, da jim nihče ne bo očital zaradi tega narodnega greha, četudi je ta narodni greh bil evidenten.

Tako so delali in delajo še vedno naši takozvani «boljši» ljudje, taka je njihova narodna zavednost in potem se še čudimo indiferentnosti, ki so jo pokazovali in jo še prikazujejo v narodnem oziru takozvani «nižji» sloji, katerim se pa njihova narodna nezavednost niti zameriti ne more, ker oni v tem oziru pač niso mogli biti boljši od izobražencev, ki so jim dajali in jim še dajejo tako slabe zglede.

Ne pišemo vsega tega zato, da bi nezavednejše popravili. Zavedamo se dobro, da je to nemogoče, ker tiči našim ljudem suženjstvo in hlapčevstvo v krvi in da je od približno enega milijona Slovencev, ki živijo v svobodni Jugoslaviji,

resnično narodno zavednih komaj par tisoč in da bodo boljše še-le prihodnje generacije, ki pridejo za sedanjjo. Navedli smo ta slučaj samo kot nov dokaz za naše stališče, da Slovenci nimamo nobene-ga vzroka biti ponosni na naše tradicije, ki niso nič drugo kot hlapčevanje tujcu. Obvarovali smo naš jezik, to pa je tudi vse, kar smo storili, ker duše večine so zastrupljene s suženjskim duhom, ki se ga bodo osvobodile še-le prihodnje generacije, ki bodo rojene in vzgojene v svobodni Jugoslaviji.

Takrat in še-le takrat bodo pa tudi Szantnerji pri nas nemogoči.

Luka Baroš in Korotan.

«Slovenec» že zopet sumnjiči vlado radi Koroške in radi luke Baroš; v tem drugem slučaju na podlagi poročil v italijanskih listih.

Glede luke Baroša naj bo «Slovenec» brez skrbi, ker ona po rapalski pogodbi pripada naši državi in pri nas ni nikogar, ki bi v tem vprašanju hotel odnehati. Demokratski klub je poslal k ministrskemu predsedniku Pašiču posebne zastopnike, med katerimi je bil tudi dr. Žerjav, da se pogovorijo o tem in sklenjeno je bilo, da se ne popušča. Našo zunanjo politiko vodi mož, ki mu lahko popolnoma zaupamo, ker je že veliko storil za državo in bo še storil.

Tudi glede Korotana, naj «Slovenec» ne sumnjiči Pašiča, ker ako dobimo Koroško — mi smo prepričani o tem, da jo dobimo — bo to samo zasluga g. Pašiča, ne pa kakega Brejca.

Sicer pa: kako je to, da ravno klerikalci zahtevajo vedno uspehe v zunanji politiki, ob enem pa vedno hujskajo proti armadi? Danes je še vedno tako na svetu, da more računati na uspehu v zunanji politiki, obenem pa vedno hujskajo proti armadi? Danes je še vedno tako na svetu, da more računati na uspehe v zunanji politiki samo država, katera zahtevam more dati primeren povdarek njena — armada.

Dr. Verstovšek in demobilizacijsko blago.

Gosp. Ogrin se je silno zaletaval v sokolska društva, ki so dobila kak demobilizacijski material. Orlov in drugih klerikalnih društev ne omenja, dasi je znano, da so dobila velike vrednosti brezplačno ali kreditirano. Koliko je pa onega materijala, ki sploh nikjer ni bil nakazan!

Vojaška oblast naj pregleda razne obstoječe godbe klerikalnih društev in ugotovi, kaj je kupljeno, kaj pa samostalno prisvojeno iz demobilizacijskih skladišč.

Sedanje vodstvo te komisije naj ugotovi, koliko je po nakaznicah pravilno dobil bivši poverjenik dr. Ver-

stovšek, kaj je plačano, kaj pa nikjer izkazano. Koliko je n. pr. dal za razsvetljevalni material? O tem materijalu je namreč pisal Ogrinu 26. oktobra lanskega leta naslednje pismo:

Velec. g. Ogrin!

Blagovolite mi vendar sporočiti, če so odposlani vsi predmeti, v kolikor jih imate na razpolago, v Maribor. Zadnji teden bi že morali vpeljati razsvetljavo, pa niti začetni niso mogli, ker ne vedo, kaj da pride iz Ljubljane.

S pozdravi

Dr. Karl Verstovšek.

To pismo je zelo zanimivo in sedanja komisija za stvarno demobilizacijo bi dobro storila, ko bi se za stvar malo zainteresirala in ugotovila kak material je dr. Verstovšek dobil in koliko je zanj plačal.

Ljubljani v album.

8. junija 1921.

V nobeni hiši lučke ni, pri našem Pesku so pa tri. Tam čudne se reči gode, tam pije se in poje se.

Ves Peskov štab je razigran, ker Pesek je postal župan. Se Pesek blažen ves drži, ne ve, kam s svojo srečo bi...

Po nekaj letih o novih volitvah.

Ljubljana v lučih vsa žari, pri našem Pesku jih pa ni. Tam čudne se reči gode, tam se pretakajo solze.

Se Peskov štab je razbežal, ker Pesek ni župan ostal. Proč groznica je vojnih let, Ljubljana je pri pamet' spet.

Tintenkuliji.

K izvolitvi za župana županu tov. Antonu Pesku najiskrenejše častita Uredništvo «Jugoslavije».

K današnjemu godu županu tov. Antonu Pesku najvdanejše častita Uredništvo «Jugoslavije».

K dobro opravljeni potrebi županu tov. Antonu Pesku najponižnejše častita Uredništvo «Jugoslavije».

Tako piše glasilo ljubljanskega župana, da pa ne bo slovenska javnost mislila, da taka klečeplaštva pišejo slovenski novinarji, ugotavljamo, da v uredništvu «Jugoslavije» — razen enega gospoda, ki je preponosen, da bi podpisoval take izjave — ni niti enega novinarja, ampak pišejo v «Jugoslavijo» samo Peskovi privatni uslužbenci in krumirji, ki jih je izbral Pesek, ko so novinarji proglasili nad njegovim listom zaporo.

Za to družbo, ki liže pete gospodu županu ni primernejšega izraza nego oni, ki ga je vrgel Pesku na sodni obravnavi dr. Fettich: Novinarji niso tintenkuliji!

Cicibambulijada.

(Težke sanje bivšega tintenkulija.)

O s e b e: Šef dnevnika «Cicibambulije» Enzek (pri zlogu «zek» se kihne, kot v zadregi); vicešef Figlfovl (ime se zažvižga, da se s tem označi, kako «fifif» je mož); uredniki — tintenkuliji: Ena, Dve, Tri; pevski zbor «Nesese»; drugi gostje.

Drama se vrši v gostilni. Enzek in Figlfovl sedita za mizo, na kateri je liter vina.

E n z e k (Figlfovl): Veš, veš, sedaj sem župan blatograjski. Premisli, Figlfovl! Zdaj bomo mi gospodarili, socializirali bomo vse banke, samo moje ne. Na tramvajih bomo pa uvedli štiri razrede, četrtega za tiste, ki me niso hoteli voliti.

F i g l f o v l: Na mene ne pozabi! Kakšno korito mi lahko preskrbiš. Cicibambulsko tajništvo in uredništvo mi nese le 8000 K. To pa je premalo za mene, ki so mi v Pragi dejali, da bo iz mene postal še slovenski Klofač. — Veš, korito, kjer se samo žre in nič ne dela! Na mesečnih 10.000 K bi vsaj rad prišel. Zakaj sem pa proletarec-socialist?!

E n z e k (se precej nesramno zasmije): Veš, veš, tista s slovenskim Klofačem je pa «vseglah» malo predebela. Si še premalo žgancev

Listek.

Nadrahov Cene.

Gespud žepan sa bli teku prjazan, de sa me prec, kokr hitr sa bli izvolen, puklical ket starga Iblančana k seb in mi puvedal, kašen pregram sa si pustavel, s prošna, nej ga spravem čimprej u javnast, de boja ledje videl, keku se dela in keku zgleda en na velik potegnen pregram.

Torej, gespud žepan, sm jest začev, na kašennu pregram pa sa oni izvolen.

Na nobenmu. Pregram sm že jest sam, sej vam vender puve to že moj ime in ves moj dosedajn delvanje. De nism neumen, sm pokazov s tem, de sm iz nič postou večkratov milijonar, bankir in sam ne vem, kva še use. Ta najbl kunšten in kr ne zna usak, je pa tu, de delam u soj strank klub temu za reveža, k je usmiley-na vreden Soja lubezen do drugeh sm manifestiru že parkrat, ke sm jeh vrgu kr čez nuč na cesta in spravu u soj varžet še tist gnar, ke sa ga že zaslužil. De mej pol sudnija ušesa navila, tu sej razlagat samo teku, de tist srednevešk vitezi še nisa prstopen za moderne socialne naprave in de nimaja pojma, kva je tu socializem. Z ena beseda: jest sm en bogat revež.

Moj delvajne ket Iblansk žepan bo čist nekej novga za Iblančane. Prekucnu bom use, prou use, kr le mal diši po demokratarjih. Poslušti Cene!

Narpred bom odpravu dosedajn ime Iblana. Od zdej naprej se bo naš mest imenov Dulina šentflorjanska. Tu pa za tu, k' je šentflorjan, kokr veš, moj hišn patron. Če neb mov na soj hiš Florjanovga spomenika, bi gotov že davni pugorela jest in moja baraka. Novmu imenu primeren se boja pol usi meščan imenvul Duinarji. To je potrebn že zatu, de sev že pr imenah odpravla usaka razlika med ledmi. Usi morja bet glih, jest pa nađ usem.

Druga stvar bo, de bom odpravu dose-dajm gnar in izdav novga. Ne krone, ne denarji se nisa obnesl. Nov gnar sev imenvov «pesek» in bo mov ta prednast pred drugem, de nav zanga potreba nobenga kritja. Tiskov se bo u moj bank, ke bo u kratkem edina banka u mest. Za velike načrte je potrebn, kokr veš, velik gnarja.

Upelu bom spet mestna previzacija, nakupvajne pa preuzev sam, zatu k' je velik bolš za use, de gre dubiček u en sam varžet kokr pa u več. Teku boja tudi verizenki kr čez noč zginel.

Pol se bom kupu ena kučija pa štir kojne, de se bom lohka ket župan vozu. Štirje kojn sa potrebn zatu, k' je pesek težek in ga tori ni lohka prevažat. Kjer bom pa hodu, bo pa teku že sam pesek.

Važna reč bo tud to, de bo dobiv žepan bolš plača kokr jo je imov dozdej, ke sa bli demokratarji na krmil. Nej nuben ne misel, de jem bom jest zastoijn delov. To se more določet že na ta peru sej, ke bo obenem tud zadna. Kokr hitr bo moja

plača določena, bom občinske očete kr sam poslov za zmiri dam in uladu sam. Z ledmi, kakršen sa me namreč zvolil, ni na nubena viža mogoče skupi delat, scer sa pa že tku u men pooseblene use stranke.

Za mestna fana boma napravil črna pa rmena farba, ke bo večer pričala o srečnih časeh, ke sma se ta neroden socialci zdužil s klerikalci. Če ma tli demokratarje dražet, se boma poslužil pa tudi ta rdeče, na ktera sa teku jezen ket purmani.

Ledi, ke sa se pehal za mene, bom nadgradu s tem, de bom imenvov pu neh par cest in trgov. U kratkem boma teku dubil Trg useh fakinu, Jarmarski plac se bo spremenu u Jarmarski plac, poh Tibulam se bo rekl od zdej naprej Pod peskam, Mesten trg pa Trg Juvana paše.

To je tori Cene moj pregram, ke ga mislem za usaka cena izpelat, čej kermu prou ali pa ne. Teku sa tli imet in teku boja tud imel.

Gespud žepan! Use lepu. Nihev pregram je scer res nekej pusebenga, de kej tacga še ni šlišov svet, odkar sa umrl svetopisemsk modrijani, sam vprašajne je, če se bo dav tud spelat. Veja, gespud žepan, mi Iblančani sma scer res usi prekucuharji, ampak Iblane se pa ne dama kr teku prekucnet. Nej pazja, de se novja kr teku prekucnel. Če se namreč enkat prekucneja, se navja nekol več pobral, jest jeh pa tudi ne bom pobirov, sm reku in se poslovu od ta novga gespuda žepana.

Zapiski.

Državna mast. Ubogi penzionist Prepeluh toži, da ima samo 900 K penzije. Povečal pa je povedati, koliko mu nese prej državna «Oblačilnica». Prepeluh je kot državni komisar državne «Oblačilnice», to oblačilnico «prodal» v varne roke, tako da je postal njen ravnatelj in upravni odbornik. Država je pri tej prodaji zgubila milijone. Platno, katero je dobila država po 12 K meter, je gospod Prepeluh kot direktor nove «Oblačilnice» ponujal državi po 30 K. To naj nam gospod Prepeluh nekoliko s številkami pojasni, ne pa koliko dobi na račun penzije. Iz «Oblačilnice» se cedi državna mast, ne pa iz penzije.

Zagrizen klerikalec je radovljiški okrajni glavar. Pravzaprav je to njegova zasebna stvar, ki nas ne bi nič brigala, ko bi bil okr. glavar klerikalnega mišljenja samo za sebe, privatno, ne pa tudi v uradu. V bohinjki Srednji vasi so bile volitve pred enim mesecem in klerikalci so ostali v manjšini. Da bi rešili občino za sebe, rabijo časa, da bi pridobili na svojo stran kakega naprednega odbornika in zato so vložili ugovor proti volitvam, samo da se konstituiranje odbora odgodi. Radovljiški okrajni glavar jih pa v tem njihovem stremljenju prav vneto uradno podpira na ta način, da ni poslal ugovora na deželno vladu v svrhu rešitve v predpisanem roku osmih dni, temveč se je lepo vsedel na akt in sedi na njem, ker misli, da ga država zato plača, da zlorablja svoj uradni položaj v korist stranke, ki je nositeljica vse protinarodne in protidržavne gonje pri nas! Pri-pominjamo, da je to oni okrajni glavar, ki je lansko leto odšel sam osebnost, takoj na Bled iskati one, ki so priredili proti Orlom malo demonstracijo. Državni uradniki v svoji službeni lastnosti ne bi smeli biti strankarji in zato pričakujemo, da dobi tudi radovljiški okrajni glavar od predpostavljene oblasti — primerno lek-cijo.

Zanimivo. «Jutro» priobčuje okrožnico, ki jo je razposlalo tajništvo SLS klerikalnim občinskim odborom, v kateri jim predlaga resolucijo za avtonomijo. «Jutro» pri tem prav primerno omenja, da je to okrožnico razposlalo ravno ono tajništvo SLS, ki je leta 1914. razposlalo znano okrožnico, v kateri je pozivalo svoje pristaše, da naznanijo vsakega, ki ni dosti vnet — avstrijski hura-patrijot... Sporočamo temu tajništvu, da je Habsburgovcev že zdavnaj konec, in da ni več pričakovati njihovega povratka in da je vsak trud za njih — zastoj.

Reforma srednje šole tudi vzmernirja klerikalce deloma zato, ker se v srednji šoli ne bo več porabljala polovica časa za učenje latinščine in grščine, največ pa zato, ker se v višjih razredih ne bo poučeval verouk, kakor se tudi v Srbiji ne poučuje. To je — po «Slovincu» — zopet udarec veri, češ, mladina bo premalo versko vzgojena. Kaj pa kmetje in

sploh vsi oni, ki ne obiskujejo srednjih šol? Ali mora biti inteligenca bolj versko vzgojena kot nešolano ljudstvo? Dalje: čemu so pa bogoslovna učilišča, ako bi srednje šole morale služiti temu, da se ljudje, ki se ne mislijo posvetiti bogoslovju, učili apologetike, dogmatike itd.? Ako navadnemu verniku ne zadostuje katekizem, potem bi se morala učiti apologetika in dogmatika že v ljudski šoli, da bi bili vsi ljudje dobro podkovani v verskih rečeh in ne samo inteligenca. To bi bilo logično, klerikalno nasprotovanje odpravi verouka iz višjih razredov srednjih šol je pa popolni nezmisel. Sicer pa naj veri služi cerkev, ne pa šola, ki ima druge naloge.

Kdo je zmagal? Narodni socialisti pravi-jo, da je izvolitev g. Peska za ljubljanskega župana njihova zmaga, «Slovenec» pa tudi jubilar in kdo ima prav? Po našem mnenju ima prav «Slovenec», da se veseli, ker narodnih socialstov je v občinskem svetu samo osem od celokupnega števila 48 in to je prava malenkost. G. Pesek je torej popolnoma odvisen od klerikalcev in komunistov, brez katerih niti kilniti ne bo smel.

Zedenski politični pregled.

Vprašanje luke Baroš še ni rešeno in Italijani stavljajo razne predloge, o katerih se v Beogradu razpravlja, ali bi se jih sprejelo ali ne. Ali v tem, čegava je luka, se sploh ne razpravlja, naša suverenost nad Barošem stoji izven vsake diskuzije, to priznava tudi Italija, ki je končno vendar le začela zapuščati tudi Dalmacijo, čeprav s težkim srcem. To pomeni, da se je pozicija naše države močno utrdila.

Ta utrditev mednarodne pozicije naše države je posebno razvidna iz okre-pitve male antante, v katero je vstopila tudi Romunija. Jugoslovansko-romunsko-češkoslovaška zveza ima čisto obrambni značaj in ona nam daje jamstvo nemotenega in mirnega razvoja. Zeleti bi bilo, da pristopi mali antanti vsaj še Bolgarska, katere pravi interesi bi se dali dovesti popolnoma v sklad z interesi naše države. Bolgari naj bi se končno odrekli Macedoniji in usmerili vse svoje cilje na Tracijo, Kavalo in Dedeagač in zdi se, da ima taka politika na Bolgarskem že dosti privržencev.

Iz Beograda poročajo glede Koroške, da je vlada že dobila iz Pariza odgovor v zadevi dravske mejne črte na Koroškem. Ta odgovor je negativen, ker velike sile za sedaj ne marajo slabiti že tako slabe avstrijske republike. To poročilo ni oficijelno in ako je tudi resnično, ga ni treba jemati preveč tragično, ker eno je jasno: da ni več daleč dan, ko se bo menjala cela naša severno-zapadna meja v našo korist in ko bo ta meja potekala še malo višje od Drave.

Radi plebiscitnega vprašanja vlada še vedno kriza v Avstriji, ker se de-že kratkotalo nočejo pokoriti državni vladi. Na Štajerskem se bo menda vršil plebiscit 3. julija, četudi so koroški voditelji prišli osebno v Gradec prositi in moledovati, naj se plebiscit opusti, ali pa vsaj odgodi, ker je to v interesu koroškega nemštva. Tudi ta intervencija menda nič ni pomagala in zato tudi na Dunaju ne morejo sestaviti parlamentarne vlade in pretresa se vprašanje o — uradniški vladi. Je pa še jasno, da se prav hitro približuje — konec Avstrije.

Francoska zbornica je glasovala za ratifikacijo trianonske mirovne pogodbe z Madžarsko s 478 glasovi; proti je glasovalo le 74 poslancev. Tako bo kmalu izvršena tudi ratifikacija mirovne pogodbe z Madžarsko.

Na Grškem se razmere naglo spreminjajo. Zdi se, da pride z angleško pomočjo kmalu zopet na površje Venizelos. Anglija je najbrže sprevidela, da se s turškimi nacionalisti ne bo mogla sporazumeti in zato hoče podpirati Grčijo, seveda, pod gotovimi pogoji, ki jih bo pa kralj Konstantin gotovo sprejel, ker se nahaja Grčija radi njega v največji zagati.

Te dni je bil otvoerjen novi italijanski parlament s prestolnim govorom. Slavnostne seje se niso udeležili republikanci, socialisti, komunisti, republikanski fašisti in tirolski Nemci, ki niso dobili zagotovila, da se posl. Toggenburgu nič zalega ne bo storilo. Petro-rica jugoslovs. poslancev je zavzela mesto na levici. Iz prestolnega govora je razvidno, da se hoče Giolitti nasloniti v zbornici tudi na klerikalce in ne več na socialiste.

Med vrstami.

Francoske članke, ki smo jih brez navedbe vira čitali v nekem slovenskem listu, smo že prej dobesedno čitali v pariški «La Presse». Tem «Francozom» bo treba gledati na prste.

«Avtonomist» št. 8, je svoje najnovejše vesti prepisal iz petkovega in sobotnega «Jutra». Ker se je «Jutro» zato nekaj repenčilo, je «Avtonomist» sklenil, da se izogne domačemu konfliktu, vzeti najnovejše vesti iz petkove «Slobodne Tribune». Bil je lojalen — čast komur čast — in datiral je te vesti iz Zagreba.

G. Pesek je odložil odgovorno uredništvo «Jugoslavije», češ, da je list nestrankski! Dan pozneje zatrjuje Jugoslavija v uvodniku, da oni (kdo?) ne bodo zlorabljali svoje politične moči. Ako se to nanaša na narodne socialiste, potem verujemo, da ne bodo politične moči zlorabljali, ker zato bi politično moč morali najprej — imeti.

Torej vendar koalicija! Vse stranke, ki so glasovale za Peska, trdijo, da ni med njimi nobenega dogovora, nobene zveze. Glasilo novega župana «Jugoslavija» je pa včeraj vendar priznalo, da ta koalicija obstoja, ker nekaki «mestni uslužbenci» apelirajo v redakcijskem delu «Jugoslavije» na župana in koalirane stranke, da se za njih potegnejo. Ta apel je izšel na mestu, ki ga urednik ne sme in ne more prezreti. Koalicija je torej z narodno-socialne strani oficijelno priznana.

V svojem včerajšnjem uvodniku pravi «Jugoslavija»: «Kulturnobojnih načrtov nimamo. Smo pa proti vsaki zlorabi verskega čuta v svrhu pridobivanja politične moči. Pomeni verstva za pravost znamo ceniti, če tudi ne mislimo, da bi pravost brez verstva ne mogla obstojati.» Ali se ne vidi iz tega, da bi se nekdanji naprednjaki radi prikupili plerikalcem, pa jih je še malo — sram?

Sobočna čukovska bakljada v Ljubljani.

Rompompom, rompompom...
Kaj pa naj pomeni to?
Banda, krik in «živio»!
Kaj svetovni je polom?

Ne! Lu čukovska golazen
križem-kražem: otročaji,
tercijalke, kakor zmaji
z divjeblaznimi obrazi,

čuki, čukice v objemih,
stopajo, kot s paš telice,
družb Marijinih device
s poželjivimi pogledi,

a za njimi naraščaj
študentov izdresiranih,
na pameti obrezanih,
farski ta ponos, sijaj.

Kot da jata črnih vran
na tužno padla je Ljubljano,
da zagrne jo bolano
znenada v mračni pajčolan.

Kraj ceste deklet govori:
«Čuj, mama, kak' je mene sram:
skoz' našo ulico so šli...

de Zondola.

Budalosti prošlega tedna.

«Jugoslavija» št. 136, 10. junija 1921. — : «Beograd, 9. junija. (Izv.) O izidu volitve župana v Ljubljani se je zvedelo včeraj ob 8. uri zvečer. Med našimi somišljeniki je zavladalo veliko navdušenje. Demokrati so radi tega izida zelo poparjeni.» — Županovo glasilo je pozabilo konstatirati, da so njegovi beogradski somišljeniki uprizorili tudi demonstracijo in da se je tisočglava množica gnetla od Kalimegdana preko Terazij do Slavije in vzklikala: Živeo ljubljanski pesak!

in kislega zelja pojedel in brihten tudi nisi preveč — med nama povedano. Toda trdne živce imaš res. Na shodih si vsled tega dober govornik; sicer govoriš vedno ene in iste fraze, pa nič zato, saj so dobro zasoljene in radikalne. Včasih govoriš o stvareh, ki jih ni — kot jaz in pokojni don Quichotte. Glede korita bomo že naredili. (Glasno): Živel cibambulizem.

Pevski zbor «Nesese» (ki sedi za sosednjo mizo, zapoje polglasno):
Nesese, a včasih tudi Ensese...
Hehehe, pa tudi včasih mekeke...
Oj Nesese
odnese vse.

Enzek in Figlfogl (se pri tej občutkom peti pesmi zamakneta in tiho premišljajoč rahlo pomagata): Nesese, Nesese, Ensese, he-he-he.

Dve in Tri (vstopita): Dovolite, da prisede! Cestitava g. Enzek!

Enzek: Le prisedite, le prisedite! Hvala! Boste imeli dovolj prostora, veste, ker moram iti, veste, pa se kmalu vrnem. (Odide.)

Figlfogl: No, g. Tri, pa smo le zmagali, čeprav ste trdili, da bomo šli «fuč». Pač niste žurnalista, ste «šmirar», ki vse narobe uganete.

Tri: Oprostite, da si dovoljujem tudi kot tintenkuli par besedi. Opro-

stite, da sem bil tako pošten in mislil, da Blatograd ni tako omejen... sem hotel reči — komičen. Oprostite moji drzni kulijski odkritosti!

Figlfogl: Ne zamerim, imam trdo kožo.

Dve: No, to pa je res. Četudi Vas po cajtnгах obirajo, si nič ne strite iz tega, še dopade se Vam. Saj ne zamerite moji kulijski drznosti.

Figlfogl (ki je obrnil še par kozarcev, je že očitno natrkan): Kaj to meni stori, če me vlačijo po listih! To ravno hočem! Drugega javnost ne zve, da sem tudi jaz na svetu. Pa naj pišejo magari moje ime tudi z malo začetnico. Jaz bom postal še velik gospod. Sem, veste, že prvi slovenski politik, strokovnjak v gospodarskih zadevah, prima žurnalista. Vidva sta proti meni šmirarja. Tudi g. Ena ni nič.

Dve: No, saj verjamem, da ste velik gospod. Oprostite kulijski drznosti! Toda vsak fakir še danes ni žurnalista, čeprav po shodih razbija in se pretepava...

Figlfogl: Boga zahvalita, poba, da sem malo okrogel in dobre volje, če ne bi zletela že skozi vrata, vidva tintenkulijska predrzneža. Jaz bi vama še pol vajine plače vzel, ker je ne zaslužita, pa bi si jo dal samemu sebi.

Jaz proletarec sem navajen na boljše življenje, vidva pa sta itak živela vedno slabo in ne čutita velikih potreb. (Nekaj časa premišljuje.) Naredil vaju bom za cibambulija. Kaj ne? Potem pa se še lahko kaj pogovorimo.

Dve in Tri (sta začela preplašena vstajati. V tem hipu stopita v sobo Enzek in Ena).

Enzek (je videti ves navdušen): Ensese, Ensese, Nesese, he-he-he.

Ena (je v vidni zadregi. Spoznal je položaj, v katerem se nahajata preplašena Dve in Tri): Oprosti, Enzek, moramo kar iti na posel. (Vsi trije tintenkuliji odidejo olajšanega srca.)

Enzek (prisede h Figlfoglu): Sijajno, sijajno! Radi moje izvolitve je ves Blatograd v ekstazi. Ves Blatograd je Nesese, Nesese je celi Blatograd. Nesese je najboljša stranka na svetu.

Figlfogl: Naša stranka ima idejo, ima cilj, rešila bo domače proletarske trpine iz buržujске sužnosti. Ensese nese vse...

Neki gost (od večje družbe pri bližnji mizi): Kaj pa imate, da se že pol ure ne čuje nič drugega, kot Ensese in Nesese. Mi je že preneumno. Dajte me no spreobrniti za vašo stranko.

Več gostov (grozeče vstane in mu pritrjuje): Dajte nas spreobr-

niti! (Pevski zbor «Nesese» preplašen zbeži skozi vrata.)

Gost (nekoliko okrogel, prime stol v roke): Dajte nas poučiti, o Nesese brez fraz! (Enzeku): Kaj hoče Nesese? Čisto na kratko povejte!

Enzek (Figlfoglu na uho): Kaj pa pravzaprav hočemo?

Figlfogl (ves preplašen): Mi hočemo, mi hočemo... (Ne more najti besede in ko vidi, da grozi nevarnost, se z vso hitrostjo požene na odprto okno in skoči na prosto.)

Enzek (pogleda obupno za njim): Veste, Vi hočete vedeti, veste, naša stranka — uvedli bomo štiri razrede na blatograjskem tramvaju — naša stranka je že «fejst» stranka. (Nato plane, kar mu noge dajo, proti vratom, podere dva stola, in jo že zunaj.)

Gost, ki je držal v rokah stol, je zamahnil in zadel enega izmed tintenkulijev, ki se je vrnil in v nesrečnem trenutku stopil skozi vrata. Nesrečni tintenkuli se je onesveščen zvrnil po tleh — ter se tisti trenutek zbudil iz težkih sanj, ležeč poleg postelje na tleh. Globoko je vzdihnil in zahvalil Boga, da so bile le sanje.

de Zondola.

«Slovenec» od 8. junija trdi v uvodniku «o šoli», da je Janez Nepomuk češki narodni zaščitnik, in da je vsega tega kriv centralizem.

Nova pravila «Slovenske Matice»: § 11.: Vsak član ima dolžnost, predložiti svoje politično prepričanje v cenzuro društvenemu razsodišču. — Ker je kultura enotna in nedeljiva, je društvo leposlovcev sprejelo isti paragraf.

«Edinstvo, državotvorstvo in podobno» so centralistične fraze.» («Slovenec», seveda 8. junija, št. 127.) — Zivio Susteršič! Zivela avtonomija!

Da bo delovala na utrditvi narodnega edinstva obljublja «Jugoslavija» v isti številki, v kateri nastopa za klerikalni separatizem.

Razno.

— Prizor za bogove se je ponujal v soboto Ljubljancanom, ko so videli švedrati po mestu klerikalne Orije po taktih narodno-socialne železničarske godbe, ki je par dni poprej igrala Pesku podoknico! Kmalu bomo Peska in še marsikoga videli v orlovskem kroju, ukradenem od Sokola.

— Le naj gredo! V Mariboru je optiralo še kakih 100 Nemcev za Avstrijo, pa kar naravnost pri avstrijskih uradih, brez posredovanja naših uradov. To se nam pa zelo dopade, da nas Nemci v tako lepem številu zapuščajo in želeli bi bilo, da dosedanjim sledijo še novi, da se enkrat izčisti Maribor.

— Brez skrbi! Iz apaške kotline je ba- je odšlo naše vojaštvo in «Jugoslavija» že vidi strahove, češ, naše ljudstvo ob meji je v skrbeh, da ne izročimo apaške kotline — Avstriji! Take neumnosti piše ta «vodilni» ljubljanski list, potem se

pa jezi ako ga kdo spomni na politično elementarno šolo! Ali hočemo dokazovati, da je apaška kotlina naša, s tem, da držimo tam za vse večne čase cel bataljon vojakov?

— Podpore našim medicincem. Pri ministru prosvete g. Pribičeviću se je oglašilo odposlanstvo slušateljev ljubljanske medicinske fakultete in ga je prosilo, da s primernimi podporami omogoči medicincem nadaljnji študij v Zagrebu ali v inozemstvu, ako se ljubljanska medicinska fakulteta letos ne razširi. Prosvetni minister je izjavil, da bo poskrbel, da bo medicincem nadaljnji študij v vsakem slučaju omogočen.

— Vprašanje kopalšč spada gotovo med najvažnejša in najnujnejša komunalna vprašanja. Mestno kopalšče v Koleziji ne zadostuje in tudi ne odgovarja vsem higijeničnim zahtevam, kopalnega vlaka k Savi se pa ne more posluževati vsakdo, posebno ne delavec, ki ne more izgubljati preveč časa za kopanje in tudi nima časa ravno takrat, kadar vozi kopalni vlak. Kopanje je pa koristno in moralo se bo poskrbeti, da bodo imeli vsi ljubljanski prebivalci dovolj priložnosti v teh vročih poletnih dnevih kopati se. Konkretnih predlogov ne iznašamo ker pričakujemo od merodajnih činiteljev, da bodo to nujno zadevo takoj uredili na primeren način.

— Kolesarska dirka. Z Jesenic nam poročajo 12. junija: Kolesarska dirka Ljubljana-Jesenice se je izvršila danes ob ogromni udeležbi občinstva na Jesenicah in na Savi. Dirkači so startali v treh skupinah na Celovski cesti pred gostilno Keršič. Starter g. Gorec je startal 5 minut pred 9. uro seniorje (bili so trije), 10 minut kasneje težko skupino 6 dirkačev in 5 minut za tem lahko skupino 6 dirkačev, med njimi stari prvaki Ogrin, Šiškovič, Rebolj in Šolar. Vozili so zelo živahno in v izvrstnem tempu. Prv je dospel na Jesenice go-

spod Šiškovič v 2 urah 5 minutah (63 kilometrov), drugi Ogrin, tretji Goltes. Izmed težkih je prispel prvi Kirner in pri seniorjih prvi Goltes st. Po dirki se je ustanovil kolesarski odsek za Jesenice. Kolesarski Savez je zastopal gospod Jaklič. Dirko je vodil g. Gorjane v avtu g. Barešiča.

— Štepanjski Sokol je včeraj praznoval svojo desetletnico. Mlado-zlasti v zadnjem času sijajno razvijajoče se društvo je ob tej priliki priredilo «Na planirju» javni nastop svojega članstva, ki je pokazal, da vladata v njem res pravi sokolski duh in disciplina. Ugajale so zlasti vaje članstva in obrtnega naraščanja. Po telovdbi je imel brat dr. Lokar na zbrane člane in članice nagovor, v katerem jih je bodril k nadaljnjemu uspešnemu delu, dokler si društvo ne postavi svoj lastni dom. Nato se je razvila prosta zabava, ki je trajala do večera.

Cicibambulska koračnica.

Na svetu lepših ptičev ni, kot mi smo cicibambuli. Povsod, kjer nos svoj vtaknemo, narobe vse napravimo.

Naš rod se vedno bolj množi, kar čudo pač veliko ni! Kalinov mnogo je na svet', ki v našo past se dajo vjet'.

Mi ptiči smo «ta plavi», mi ptiči smo «ta pravi». Z nam' črni vrani krakajo, kokoti rdeči pojejo.

Vseh ptičev teh zdaj poglavar izvoljen bil je ravnikar. On sicer brihtne glave ni, a v zlatem perju ves blišči.

Z nam' črni vrani krakajo, ker mrhovino volhajo; sedaj še v zraku se drže — joj, joj, ko doli se spuste.

de Zondola.

Po pošti prejemane stane «Pondeljek»: celetoletno 12 dinarjev, polletno 6 » četrtletno 3 »

Oblastveni koncesionirani informacni zavod

Drago Beseljak, Ljubljana,

Cankarjevo nabrežje št. 5

dobavlja vse **kreditne in privatne informacije** v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno, cene zmerne.

Koncesij. potovalna pisarna **Ivan Kraker v Ljubljani** se je preselila iz Gosposvetske ceste št. 13 (kolizej) v **Kolodvorsko ulico št. 41**, blizu glavnega kolodvora.

Najkrajše linije čez Havre, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani.

Tvrčka **J. Doleno, Ljubljana, Hilserjeva ulica 6**, priporoča v nakup najboljših instrumentov prvovrstnih tovarov po solidnih in zmernih cenah.

**POLNOGUMIJASTI
OBROČI ZA TOVORNE
AVTOMOBILE
PNEVMATIKA ZA
KOLESA IH AVTOMOBILE
KOLESA
AVTOMOBILI
NAJCENEJE**

J. GOREC

LJUBLJANA

GOSPOSVETSKA C. 14

Od danes naprej nov spored!

CIRKUS RENLOW

V pondeljek, 13. junija in naslednje dni zvečer ob poldevetih

briljantna predstava

s povsem novim sporedom.

Cene prostorom kakor po navadi.

Predprodaja vstopnic v Dolenčevi trački, Prešernova ulica.

958 **Ravnateljstvo.**

Sveže telečje meso za pečenko po 20 K kilogram

od 106 v tukajšnji mestni klavnici zaklanih prvovrstnih telet se bo prodajalo **v petek, soboto in nedeljo** v Solskem drevoredu na **Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi stojnici.**

„JADRAN“ d. z o. z. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 9

priporoča:

kolonijalno in špecerijsko blago ter žitne pridelke.

Točna in solidna postrežba.

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne transporte

Ekspozitura Rakek

Ocarinjenje večjih in malih osobito živinskih in mesnih transportov. — Reekspedicije vsakovrstne.

Telefon št. 508. St. post. ček. urada 12.051.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 4

daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtniških in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Obretnostne vloge na tekoči račun in vložne knjižice s **4%** od dne vloge do dne dviga.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptujju in Brežicah.

Delniška glavica **K 50.000.000.—** Se priporoča za vse v njeno stroko spadajoče posle.

Rezerve okrog **K 45.000.000.—** = Prodaja srečke razredne loterije. =

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje **vsakovrstne kredite.**

Cekovni račun v Ljubljani št. 10.509. Brzojavni naslov: Banka Ljubljana. Telefon št. 261 in 413.